

KEREKASZTALOK

- 17:20 – 19:00 **I. KORAI INKLUZÍV NYELVFEJLESZTÉS, TÖBBNYELVŰSÉG, ÓVODAPEDAGÓGUS ÉS TANÍTÓKÉPZÉS**
Moderátor: Szilágyiné Hodossy Zsuzsanna
Társ-moderátor: Kovács Judit
Felkért hozzászólók: Szépe György, Poór Zoltán, Raátz Judit, Nemesné Kiss Szilvia, Lőrincz Ildikó, Furcsa Laura
Helyszín: III. em. 327.
- 17:20 – 19:00 **II. NYELVMŰVELÉS, ANYANYELVI NEVELÉS, TANÁRKÉPZÉS**
Moderátor: Heltainé Nagy Erzsébet
Felkért hozzászólók: Domonkosi Ágnes, Eöry Vilma, Posgay Ildikó, Szabó Mihály Gizella, Tolcsvai Nagy Gábor
Helyszín: I. em. előadó
- 17:20 – 19:00 **III. TUDOMÁNYOS ÉS TUDOMÁNYTALAN NÉZETEK A MAGYAR NYELV EREDETÉRŐL**
Moderátor: Szöllősy-Sebestyén András
Felkért hozzászólók: Békés Vera, Voigt Vilmos
Helyszín: III. em. 310.
- 17:20 – 19:00 **IV. A MAGYAR MINT IDEGEN NYELV ÉS SZÁRMAZÁSNYELV**
Moderátor: Nádor Orsolya
Felkért hozzászólók: Aldea Mária, Kovács Tünde, Rab Irén, Szili Katalin
Helyszín: Fsz. könyvtár
- 17:20 – 19:00 **V. A TERMINOLÓGIA AKTUÁLIS KÉRDÉSEI**
Moderátor: Fóris Ágota
Felkért hozzászólók: Ablonczyné Mihályka Lívია, Kis Ádám, Örsi Tibor, Ungváry Rudolf
Helyszín: IV. em. 410.

Korai inkluzív nyelvfejlesztés, többnyelvűség: óvodapedagógus és tanítóképzés

Moderátor: **Szilágyiné Hodossy Zsuzsanna**
Társ- moderátor: **Kovács Judit**

Felkért hozzászólók: **Szépe György**
Poór Zoltán
Raátz Judit
Nemesné Kis Szilvia,
Lőrincz Ildikó
Furcsa Laura

A kerekasztal az óvodapedagógus- és tanítóképzés szemszögéből foglalkozik a korai inkluzív nyelvi fejlesztés elméleti és gyakorlati kérdéseivel a funkcionálisan integrált közoktatási folyamatban, a megváltozott magyarországi és európai társadalmi környezetben: sajátos nevelési igényű tanulók, bevándorlók gyermekei, etnikai és nemzetiségi tanulók az anyanyelvi és idegennyelv-oktatás, a kéttanítási nyelvű oktatás interkulturális megközelítése a korai életkorban.

Célunk:

A korai életkorral kapcsolatos inkluzív nyelvi fejlesztés pedagógusképzést érintő elméleti és gyakorlati kérdések kibontása: az óvodapedagógusok, tanítók megváltozott feladatoknak megfelelő képzésének segítése.

Témánk érinti a sajátos nevelési igényű tanulók, a bevándorlók gyermekei, az etnikai és nemzetiségi tanulók, anyanyelvi és idegennyelvi-fejlesztésének új, többnyelvűségi megközelítését a korai életkorban, az integrált oktatási folyamatban. Az inkluzív gyermekfejlesztés és oktatás, azon belül az inkluzív nyelvi fejlesztés megfelelő iskolai környezete kialakításának kulcskérdése a szükséges kompetenciákkal rendelkező fejlesztő óvodapedagógusok és tanítók speciális felkészítése.

A kerekasztal foglalkozik a korai inkluzív nyelvfejlesztő óvodapedagógus és tanító új kompetenciáival és a szükséges képzési modulokkal.

Munkánk illeszkedik az Európai Közösségek Bizottsága új keretstratégiájához, miszerint A korai életkorban folytatott nyelvtanulás csak akkor eredményes, ha a pedagógusok külön képesítést kapnak a gyermekek nyelvtanítására (Új keretstratégia a többnyelvűség ösztönzésére. Brüsszel, 2005. 11. 22. COM (2005) 596).

Nyelvművelés, anyanyelvi nevelés, tanárképzés

Koordinátor: **Heltainé Nagy Erzsébet**

Felkért hozzászólók: **Domonkosi Ágnes**
Eóry Vilma
Posgay Ildikó
Szabó Mihály Gizella
Tolcsvai Nagy Gábor

A kerekasztal a nyelvművelés és az anyanyelvi nevelés összefüggéseinek elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozik, különös tekintettel a változó nyelvi helyzetre és a megváltozott oktatásszerkezeti viszonyokra. Az eszmecsere célkitűzése kettős:

(1) Beilleszkedik abba a nyelvműveléssel kapcsolatos tágabb körű diskurzusba, amelynek célja az egy- és kétnyelvű magyar nyelvű közösség nyelvi esélyeinek támogatása, a nyelvalakítás sajátos helyzeteinek és problémáinak kezelése, beleértve az alkalmazott nyelvészet olyan területeit is, mint a fordítás vagy az iskolai anyanyelvi nevelés. Érinti a nyelvművelés tartalmát, funkcióját, hagyományát; foglalkozik olyan vitatott és időszerű kérdésekkel, mint a nyelvi norma, a nyelvhelyesség, az értékelés; a nyelvi menedzselés, nyelvjárásvésztés stb. A dunaszerdahelyi Gramma Nyelvi Iroda, valamint az MTA Nyelvtudományi Intézete Nyelvművelő és Nyelvi Tanácsadó Osztályának munkatársai nyelvi tanácsadásban, nyelvi közönségszolgálatban is részt vesznek; a gyakorlatban közösen keresik a nyelvi problémákra a megoldásokat. Együttműködésük eredménye a Műhelytanulmányok a nyelvművelésről című tanulmánykötet (szerk. Domonkosi Ágnes – Lanstyák István – Posgay Ildikó. Gramma Nyelvi Iroda – Tinta Könyvkiadó, Dunaszerdahely – Budapest, 2007).

(2) A közös munka során fogalmazódott meg a kerekasztal témájának másik célkitűzése is: a mai nyelvi és pedagógiai valóságból kiindulva hol van, hol lehet, hol lehetne a nyelvművelés helye és szerepe az iskolai anyanyelvi nevelés folyamatában, különös tekintettel a felsőoktatásra, az új rendszerű egyetemi és főiskolai képzésre. Fontosabb témakörök: a nyelvről való gondolkodás, a nyelvi emancipáció; a normakövető beszélői magatartás és attitűd összefüggései az anyanyelvi neveléssel; az értékelés és beszélői önértékelés oktatási elemei; az anyanyelvi nevelés lehetőségei és a nyelvhelyesség tanítása egy- és kétnyelvűségben, nyelvi kisebbségben; nyelv, norma, kultúra kapcsolatai a magyar mint idegen nyelv témakörében; a nyelvi kultúra, kodifikáció, helyesírás szerepe az egyes képzési szakokon és szakirányokon.

Tudományos és tudománytalan nézetek a magyar nyelv eredetéről

Moderátor: **Szóllósy-Sebestyén András**

Felkért hozzászólók: **Békés Vera**
Voigt Vilmos

Miért alkalmazott nyelvészeti kérdés ennek a kerekasztalnak a javasolt témája?

A magyar nyelv és/vagy kultúra tanárának, akár külföldieket, akár magyar anyanyelvűeket tanít, kikerülhetetlenül szembe kell néznie a magyar nyelv -, és vele reménytelenül összefonódva a magyar nép eredetére vonatkozó tudományos és tudománytalan nézetekkel, sőt, felkészültségétől függetlenül valamiképpen – meggyőződése szerint helyesen – állást kell foglalnia ebben a nemzeti érzelmekkel és politikai indulatokkal terhelt, rendkívül bonyolult tudományos kérdésben. Legalábbis a magunk részéről szeretnénk a kérdést, és a reá adható lehetséges válaszokat is a tudomány által elismerhető, elismert keretek között tartani.

Ennek a kerekasztalnak a célja tehát nem az, hogy teret adjon a magyar nyelv eredetére vonatkozó, a magunk részéről tudománytalanak tartott nézeteknek, még csak azért sem, hogy utána látványos autodafét rendezzen fölöttük, hanem az, hogy a kérdésben kevésbé járatos gyakorlati szakembereket, tanárokat, illetve más szakterületeken dolgozó kutatókat szakmai, tudományos, esetleg tudományfilozófiai, tudásszociológiai, etikai és egyéb érvekkel próbálja felfegyverezni a tudománytalan nézetekkel folytatott vitában. Sőt, nem is felfegyverezni: még a képletes hadászati kifejezéseket is szeretnénk elkerülni. Szeretnénk, ha ebben a beszélgetésben inkább arról lenne szó, hogy milyen magatartást lehet kialakítani – általában és ebben a konkrét kérdésben – olyan nézetekkel szemben, amelyeket legjobb szakmai és tudományos meggyőződésünk szerint hamisnak tartunk, ennek ellenére léteznek és terjednek a társadalomban, sőt, vannak akik valamilyen okból fontosnak tartják, hogy terjesszék őket.

A hozzá kapcsolódó érzelmekből és indulatokból is nyilvánvaló, hogy itt nem egyszerűen egy vagy több szaktudományos kérdésről, sőt nem csupán egy nemzeti identitásunkat érintő ideológiai problémáról van szó, hanem az intézményes tudomány, tudományos intézmények és az oktatás, azon keresztül pedig az egész társadalom kapcsolatáról.

A magyar mint idegen és mint származásnyelv

Moderátor: **Nádor Orsolya**

Felkért hozzászólók: **Aldea Mária** (Balassi Intézet)
Kovács Tünde (Ausztria, Magyarul Tanulók főszerk.)
Rab Irén (Németország, Göttingen)
Szili Katalin (ELTE Központi Magyar Nyelvi Lektorátusa)

Évekkel ezelőtt még úgy tanítottuk a magyar mint idegen nyelvi ismereteket megalapozó előadásokon, hogy a magyar nyelv idegenként, illetve származásnyelvként élesen elválnak egymástól, eltérő tananyagokat és módszereket kell alkalmazni, hiszen más a motiváció, a cél, a nyelvtanuláshoz való hozzáállás. Napjainkban azt tapasztaljuk, hogy a magyar gyökerű nyelvtanulók származásnyelvi kompetenciája egyre csökken, és oktatásukban mind nagyobb hangsúlyt kell, hogy kapjon az idegen nyelvi szemlélet.

A származásnyelv tanításával kapcsolatosan megjelent cikkek, tanulmányok – a legtöbb a Nyelvünk és Kultúránk című periodikában látott napvilágot – egyéni kísérletezésekről, az egy-egy helyen bevált módszerekről szólnak, de majd minden esetben megemlítik a szakdidaktika szükségességét, a célközönségnek szóló tankönyvek, segédanyagok hiányát.

A Balassi Intézetben speciális csoportokban, a számukra kidolgozott tantervek alapján tanítjuk azokat a hallgatókat, akiknek még alacsonyabb vagy magasabb szinten megvan a származásnyelvi kompetenciájuk.

A beszélgetésen résztvevő nyelvtanárok mindegyike kialakította a saját módszereit, és ki közvetlenül oktatással, ki továbbképzéssel, ki segédanyagok megjelentetésével igyekszik hozzájárulni a magyar nyelvi és kulturális gyökerek megőrzéséhez.

A kerekasztal célja az, hogy megismertesse az érdeklődőket a magyar mint idegen, illetve származásnyelv tanításának különbségeivel, valamint hogy rámutasson azokra a csomópontokra, amelyek elvezethetnek egy közös – kis módosításokkal bárhol használható – származásnyelvi tanterv és tananyagcsomag létrejöttéhez.

A terminológia aktuális kérdései

Moderátor: **Fóris Ágota**

Felkért hozzászólók: **Ablonczyné Mihályka Livia**

Fóris Ágota

Kis Ádám

Örsi Tibor

Ungváry Rudolf

A gazdasági és társadalmi változások számos olyan megoldásra váró feladatot eredményeznek a fogalmak és terminusok rendezésében, amelyek szilárd elméleti háttérrel, a kutatások és alkalmazások összekapcsolását, új kutatási és alkalmazási módszerek kidolgozását kívánják meg. A nemzetközi, különösen az európai folyamatok a magyar terminológiai kutatásokra, ezen belül a magyar nyelvészetre is hatással vannak. A megváltozott nemzetközi szemlélet, a módosult kutatási célok és módszerek miatt a magyar terminológia elveit, módszerét és rendszerét is új alapokra kell helyezni. A kerekasztalon a továbblépés irányait vitatják meg a résztvevők.

A kerekasztal témái:

- A magyar terminológia helyzete és fórumai
- A mai magyar terminológia legfontosabb (kiemelt) témái
- Gazdaság és terminológia
- Fordítás és terminológia
- Számítógépes ontológiák